

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ

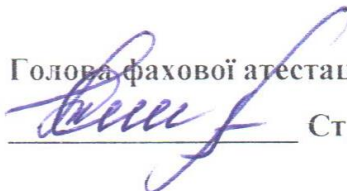
ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

В.І. Ладика
2022 року

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ДЛЯ ОСІБ, ЩО
ВСТУПАЮТЬ НА ОС «МАГІСТР» (ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 072 «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА
СТРАХУВАННЯ» ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 07 «УПРАВЛІННЯ І
АДМІНІСТРУВАННЯ», ЯКІ ЗДОБУЛИ СТУПІНЬ МАГІСТРА
(ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ РІВЕНЬ СПЕЦІАЛІСТА))

Голова фахової атестаційної комісії

Строченко Н.І.

Суми – 2022

Програма фахового вступного випробування для осіб, що вступають на ОС «Магістр» (для вступників на спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління і адміністрування», які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста)), 2022. 22 с.

Програму підготували: Геєнко М.М. – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

д.е.н., професор В.А. Борисова;
д.е.н., професор С.М. Фролов;
к.е.н., доцент І.Д. Самошкіна;
к.е.н., доцент І.В. Шалигіна;
к.е.н., доцент О.В. Радченко;
к.е.н., доцент Н.Г. Маслак;
к.е.н., доцент І.І. Конєва.

Розглянуто на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Протокол № 10 від «7» лютого 2022 року.

Схвалено методичною радою факультету економіки і менеджменту.

Протокол № 3 від «10» 02 2022 року.

Голова методичної ради факультету _____

Л.О. Рибіна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

_____ В.І. Ладика
«___» _____ 2022 року

ПРОГРАМА

**ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ДЛЯ ОСІБ, ЩО
ВСТУПАЮТЬ НА ОС «МАГІСТР» (ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 072 «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА
СТРАХУВАННЯ» ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 07 «УПРАВЛІННЯ І
АДМІНІСТРУВАННЯ», ЯКІ ЗДОБУЛИ СТУПІНЬ МАГІСТРА
(ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ РІВЕНЬ СПЕЦІАЛІСТА))**

Голова фахової атестаційної комісії

_____ Строченко Н.І.

Програма фахового вступного випробування для осіб, що вступають на ОС «Магістр» (для вступників на спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління і адміністрування», які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста)), 2022. 22 с.

Програму підготували: Геєнко М.М. – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

д.е.н., професор. В.А. Борисова;

д.е.н., професор С.М. Фролов;

к.е.н., доцент І.Д. Самошкіна;

к.е.н., доцент І.В. Шалигіна;

к.е.н., доцент О.В. Радченко;

к.е.н., доцент Н.Г. Маслак;

к.е.н., доцент І.І. Конєва.

Розглянуто на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Протокол № 10 від «7» лютого 2022 року.

Схвалено методичною радою факультету економіки і менеджменту.

Протокол № від « » 2022 року.

Голова методичної ради факультету _____ Л.О. Рибіна

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Вимоги до складання вступного випробування	5
2. Оцінювання ступеня відповідності знань визначеним критеріям	8
3. Зміст дисциплін фахового вступного випробування	9
4. Критерії оцінювання знань	22

ВСТУП

Програма фахового вступного випробування для осіб, що вступають на ОС «Магістр» (для вступників на спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління і адміністрування», які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста)) підготовлена у відповідності до Правил прийому, розроблених Приймальною комісією Сумського національного аграрного університету, затверджених вченою радою СНАУ 20 грудня 2021 року, протокол № 6, відповідно до умов прийому до закладів вищої освіти України в 2022 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13 жовтня 2021 року № 1098, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 26 листопада 2021 року, а також відповідно до галузевих стандартів вищої освіти, що регламентують зміст освітньо-професійної програми та засобів діагностики якості підготовки магістра в галузі знань 07 «Управління і адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Мета вступного іспиту – оцінювання рівня професійної компетентності та ступеня засвоєння освітньо-професійної програми підготовки магістра (спеціаліста) за спорідненою або іншою спеціальністю.

Програма вступного іспиту містить змістові модулі нормативних навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки освітньо-професійної підготовки магістра.

У списку рекомендованих джерел, що додається до програми, наведено перелік сучасної наукової спеціальної літератури, рекомендованої для використання при підготовці до вступного іспиту.

1. ВИМОГИ ДО СКЛАДОВИХ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступний іспит із фахового випробовування, що передбачає виконання певних кваліфікаційних завдань, є адекватною формою кваліфікаційних випробувань, яка об'єктивно і надійно визначає рівень освітньої та професійної підготовки випускників закладів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» (ОКР «Спеціаліст») в галузі знань 07 «Управління і адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Вступний іспит складається з трьох етапів:

1-й етап – тестова перевірка знань, що формують уміння та навички магістра в галузі знань 07 «Управління і адміністрування» з таких дисциплін:

- «Гроші і кредит»;
- «Фінанси підприємств»;
- «Податкова система»;
- «Інвестування»;
- «Банківська система»;
- «Страхування».

2-й етап – теоретичне питання, що формують уміння та навички магістра в галузі знань 07 «Управління і адміністрування» з таких дисциплін:

- «Гроші і кредит»;
- «Фінанси підприємств»;
- «Податкова система»;
- «Інвестування»;
- «Банківська система»;
- «Страхування».

3-й етап - письмове розв'язання комплексної ситуаційної задачі з дисциплін, які формують уміння та навички магістра відповідної спеціалізації.

Зміст задачі відповідає змістовним модулям дисциплін: «Гроші і кредит»; «Фінанси»; «Податкова система»; «Інвестування»; «Банківська система»; «Страховання».

Вимоги до тестових завдань. Система базових тестових завдань сформована експертним оцінюванням кожного завдання і їх сукупності та охоплює всі змістовні модулі з комплексу дисциплін, які включено до вступного випробовування. Тестове завдання є закритої форми із запропонованими відповідями, в яких вибирають правильні з множини вибору (три-чотири відповіді, тільки одна з яких є правильною). Запитальна частина тестового завдання формулюється у стверджувальній чи запитальній формі стисло, чітко, без подвійного тлумачення. Елементи відповіді частини тестового завдання мають окрему індексацію. Можливі відповіді не відокремлюються будь-яким знаком та розташовуються під запитальною частиною. Добірка тестових завдань кожного варіанту включає таку кількість, яка є достатньою для забезпечення відповідної точності вимірювання і становить 25 тестових завдань. Представництво кожної дисципліни у кожному варіанті забезпечується пропорційно.

Вимоги до теоретичного питання - теоретичне питання, що формують уміння, зазначені у освітніх стандартах з таких дисциплін: «Гроші і кредит»; «Фінанси»; «Податкова система»; «Інвестування»; «Банківська система»; «Страховання».

Вимоги до комплексу комплексних ситуаційних задач. Комплексна ситуаційна задача за змістовними модулями кількох дисциплін моделює реальну ситуацію, з якою може зустрітися випускник напряму 07 «Управління і адміністрування» ОКР «Бакалавр» у практичній діяльності на первинних посадах, імітує процес підготовки, прийняття і реалізації фінансового управлінського рішення. Структурно задача складається із: характеристики ситуації (вихідні умови); інформаційного забезпечення; конкретного завдання – розробити альтернативні варіанти; обрати оптимальний варіант; обґрунтувати фінансове рішення; оформити його належним чином.

Кількість варіантів тестів вступного іспиту становить 25 рівнозначних варіантів.

Комплект завдань додається до програми.

2. ОЦІНЮВАННЯ СТУПЕНЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЗНАНЬ ВИЗНАЧЕНИМ КРИТЕРІЯМ

Тестові завдання включають наступні дисципліни (100 балів):

1. «Гроші і кредит» має форму тестових завдань: 4 завдання по 4 бали за кожну правильну відповідь.
2. «Фінанси підприємств» має форму тестових завдань: 5 завдань по 4 бали за кожну правильну відповідь.
3. «Податкова система» має форму тестових завдань: 4 завдання по 4 бали за кожну правильну відповідь.
4. «Інвестування» має форму тестових завдань: 4 завдання по 4 бали за кожну правильну відповідь.
5. «Банківська система» має форму тестових завдань: 4 завдання по 4 бали за кожну правильну відповідь.
6. «Страховання» має форму тестових завдань: 4 завдання по 4 бали за кожну правильну відповідь.

При оцінюванні роботи кожне тестове завдання оцінюється окремо, потім підраховується загальна сума балів (100 балів).

Теоретичне питання – 40 балів.

Практична вправа – 60 балів.

Максимальна кількість балів, яку можна отримати – 200 балів.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІН ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

3.1. Гроші і кредит

Гроші в системі відтворення. Суть, функції та форми використання. Раціоналістична і еволюційна концепція походження грошей. Сутність грошей. Форми грошей та їх еволюція: товарні гроші, металеві гроші, кредитні гроші (банкнота, білонна монета, депозитні гроші, електронні гроші, квазігроші). Вартість грошей. Функції грошей.

Грошові системи та особливості їх національних форм. Суть грошових систем, їх будова та форми. Грошова маса та її структура. Особливості структури грошової маси України. Суть та структура національних грошових систем. Емісія грошей. Становлення грошової системи України. Обіг грошей. Грошовий обіг та його форми. Закони обігу грошей. Кругообіг готівкових грошей. Правила готівкового обігу в Україні.

Стійкість грошових систем та заходи щодо їх забезпечення. Сутність, призначення та структура грошової системи. Види грошових систем: біметалізм та монометалізм. Державне регулювання грошового обороту. Фіскально-бюджетна політика. Грошово-кредитна політика, її цілі та інструменти. Кредитні відносини та кредитні гроші. Концепції кредиту та кредитних відносин. Відносини власності в товарному виробництві. Кредит як специфічна форма відносин власності.

Будова та форми кредитних відносин. Сутність та структура кредиту. Стадії та закономірності руху кредиту. Принципи кредитування. Форми кредиту: грошова і товарна. Види кредиту: банківський, комерційний, державний, міжнародний, споживчий. Економічні межі кредиту на мікро- і макрорівні. Кредитні системи: суть, будова та форми. Сутність та структура кредитної системи. Банківська система: сутність, принципи побудови та функції.

Список рекомендованих джерел

1. Алексеев І.В. Гроші та кредит: навч. посібн. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 312 с.
2. Вовчак О.Д., Бучко І.Є., Костак З. Р. Гроші та кредит: навч. посібн. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 424 с.
3. Вовчак О.Д., Костак З.Р. Історія грошей і банківництва: навч. посібн. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2016. 196 с.
4. Глущенко С.В. Гроші, кредит, кредитний ринок: навч. посібн. для студ. вищих навч. закладів. Київ: НаУКМА, 2015. 203 с.
5. Гроші та кредит : підручник / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 892 с.
6. Гроші та кредит: навч. посібн. / за ред. М.М. Дученко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 108 с.
7. Ільчук П.Г. Гроші та кредит: підручник. Львів: Сорока. 2016. 410 с.
8. Клименко В.В. Фінансовий ринок: навчальний посібник (з грифом МОН) К.: «Центр учбової літератури», 2015. 358с.
9. Коваленко Д.І., Венгер В.В. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика: навч. посібн. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 578 с.
10. Корецька Н.І. Історія грошей та кредиту країн світу: навч. посібн. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. 338 с.
11. Розвиток фінансового ринку України в умовах європейської інтеграції: проблеми та перспективи: колективна монографія /за заг.ред. В.Г. Баранової, О.М. Гончаренко. Харків:, 2019. 370 с.
12. Шпак Н.О., Ярошевич Н.Б., Побурко О. Я. Фінанси, гроші та кредит: навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 416 с.

3.2. Фінанси підприємств

Сутність і функції фінансів підприємств. Фінансові ресурси. Основи організації фінансів підприємств. Основи фінансового механізму підприємства. Поняття та сутність грошових фондів та види власного капіталу. Безготівкові й готівкові розрахунки. Види банківських рахунків. Принципи організації розрахунків. Основні види безготівкових розрахунків підприємств (схеми їх застосування). Касові операції й організація контролю за дотриманням касової дисципліни.

Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства. Формування прибутку підприємства. Прибуток від реалізації продукції та його формування. Методи розрахунку прибутку від реалізації продукції. Сутність і методи обчислення рентабельності. Розподіл і використання прибутку. Розподіл прибутку підприємства між суб'єктами володіння і розпорядження.

Сутність і основи організації оборотних коштів. Визначення потреби в оборотних коштах. Джерела формування оборотних коштів. Показники стану і використання оборотних коштів. Вплив розміщення оборотних коштів на фінансовий стан підприємства. Нормування оборотних коштів для створення виробничих запасів. Нормування оборотних коштів у незавершеному виробництві і витратах майбутніх періодів. Нормування оборотних коштів для створення запасів готової продукції.

Амортизація на підприємстві та методи її нарахування. Балансова вартість основних виробничих засобів. Бюджет капітальних вкладень. Порядок індексації основних засобів. Фінансування капітального ремонту.

Основи кредитування підприємств. Банківське кредитування підприємств. Небанківське кредитування. Кредитний договір. Умови надання кредитів. Рейтинги банків щодо кредитування підприємств. Фінансова стратегія підприємств. Зміст, завдання та методи фінансового планування. Зміст фінансового плану та порядок його складання. Зміст і значення оперативного фінансового плану.

Список рекомендованих джерел

1. Бердинець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ. Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
2. Григоренко Л.С. Банківські та кредитні відносини. Законодавство, судова практика. Практичний посібник. Київ. Центр учбової літератури, 2016. 408 с.
3. Гуцаленко Л.В., Дерій В.А., Коцупатрій М.М. Державний фінансовий контроль. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2017. 422 с.
4. Карпінський Б. А. Фінансова система : навч. посіб. Київ. Ліра-К, 2015. 280 с.
5. Лондар С.Л., Лондар О.С. Державна боргова політика України в контексті досвіду постсоціалістичних країн- членів ЄС: монографія. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. 242 с.
6. Рибіна Л.О., Геєнко М.М., Борисова В.А. Управління фінансовою санацією підприємства: підручник. Суми, 2020. 168 с.
7. Федосов В.М. Теорія фінансів : підручник. Київ. Видавництво «Центр учбової літератури», 2017. 572с.
8. Фінанси : навчальний посібник. За заг. ред. І. В. Журавльової. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330 с.
9. Фінанси сільськогосподарських підприємств. За ред. д.е.н., проф. Борисової В.А. Суми: Видавництво СНАУ, 2018. 318 с.
10. Фінанси: державні, корпоративні, міжнародні : підручник для ВНЗ/ В. О. Онищенко [та ін.] ; Міністерство освіти і науки України, Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. 412с.
11. Ярошевич Н.Б. Фінанси: Навчальний посібник. Львів: Видавництво «Простір-М», 2018. 298с.

3.3. Податкова система

Поняття податків та їх функції. Основні елементи податкової системи. Види податків та їх класифікація. Поняття податкової системи, її види. Основні елементи побудови податкової системи. Основні положення Податкового кодексу. Платники податків як складова частина податкової системи України. Порядок обчислення та сплати податку на прибуток підприємств. Поняття доходів та витрат при сплаті податку на прибуток. Поняття об'єкту та ставки при сплаті податку на прибуток підприємств. Порядок розрахунку розміру податку на прибуток. Податкова звітність щодо сплати податку на прибуток.

Порядок обчислення та сплати земельного податку. Порядок розрахунку збору за першу реєстрацію транспортного засобу. Порядок обчислення та сплати податку на додану вартість (ПДВ). Поняття платників та об'єкту при сплаті ПДВ. Поняття ставки та пільги при сплаті ПДВ. Сутність податкової накладної. Порядок складання податкової звітності при сплаті ПДВ. Порядок обчислення та сплати акцизного податку. Особливості сплати акцизного податку на товари вітчизняного виробництва та на товари, що імпортуються. Порядок обчислення та сплати мита. Поняття Єдиного митного тарифу. Види мита.

Порядок обчислення та сплати єдиного соціального внеску юридичними особами. Порядок розподілу коштів за цільовими фондами при сплаті ЄСВ. Порядок обчислення та сплати відрахувань до фізичними особами єдиного соціального внесок). Порядок розподілу коштів за цільовими фондами при сплаті ЄСВ фізичними особами. Сутність податку на доходи фізичних осіб. Особливості нарахування соціальної пільги при розрахунку податку на доходи фізичних осіб. Особливості сплати сільськогосподарськими підприємствами податку на додану вартість (ПДВ). Пільги щодо сплати ПДВ надані сільськогосподарським товаровиробникам. Види податкових декларацій щодо сплати ПДВ с/г підприємствами.

Список рекомендованих джерел

1. Андрущенко В. Л. Податкова система : Навчальний посібник / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 416 с.
2. Андрущенко В. С. Податкові системи зарубіжних держав : навч. посіб. / В. С. Андрущенко. Київ. Ліра-К, 2014. 358 с.
3. Буряк О.П. Податковий менеджмент : підручник. Львів : «Магнолія 2006», 2016. 352 с.
4. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій : навч. посібн. / під ред. Іванова Ю. Б., Майбурова І. А. Харків. ВД "ІНЖЕК", 2014. 492 с.
5. Податкова система : навч. посіб. / за заг. ред. С. М. Еш. Київ. Ліра-К, 2014. 698 с.
6. Податкова система: навчальний посібник / за заг.ред. В.А. Андрущенко, П.В. Мельника. Київ. Кондор, 2013. 712 с.
7. Податковий кодекс України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 10.02.2021 року)
8. Сало І. В. Оподаткування банків : навч. посіб. / І. В. Сало. Київ. Ліра-К, 2015. 208 с.
9. Сенченко В. Б. Податкова система : практикум / В. Б. Сенченко. – Київ. ЦУЛ, 2014. 160 с.
10. Сідельникова Л П. Оподаткування суб'єктів підприємництва /Л.П.Сідельникова, Т.В.Чижова, Я.В. Якуша / Навчальний посібник. Київ. вид-во.Ліра-К. 2013. 424с.
11. Фрадинський О. Основи оподаткування : навч. посіб. / О. Фрадинський. Київ. Ліра-К, 2015. 340 с.

3.4. Інвестування

Інвестознавство, як галузь економічної науки. Економічна сутність інвестицій. Класифікація та форми інвестицій. Інвестиційний процес в державі з ринковою економікою. Інвестиційний ринок. Взаємозв'язок інвестиційного та фінансового ринку. Поняття та сутність інвестиційної діяльності. Макроекономічне регулювання інвестиційним процесом. Державне регулювання інвестиційної діяльності. Життєвий цикл інвестиційної діяльності. Сутність нормативно правового регулювання інвестиційної діяльності. Характеристика положень чинного законодавства щодо правового регулювання інвестиційної діяльності. Сутність планування інвестиційної діяльності. форми та види планування. Інвестиційне прогнозування. Джерела формування фінансових ресурсів інвестиційної діяльності. Інвестиційна привабливість. Рівні інвестиційної привабливості. Інвестиційний аналіз. Методологічні засади інвестиційного аналізу.

Сутність інвестиційного проектування. Поняття інвестиційного проекту. Порядок розробки інвестиційних проектів. Класифікація інвестиційних проектів. Бізнес-планування інвестиційного проекту. Фінансове планування реалізації інвестиційного проекту. Бюджетування, як форма планування інвестицій. Шляхи активізації інвестування. Державна кредитно-інвестиційна політика. Поняття ефективності інвестицій. Методи оцінки ефективності інвестиційних проектів. Основні показники ефективності реальних інвестиційних проектів. Моніторинг реалізації інвестиційних проектів. Технічний інжиніринг та інвестиційно-консалтингові послуги. Оцінка умов розміщення об'єктів інвестування. Фінансова (комерційна) бюджетна та економічна оцінка ефективності інвестування. Статичні та динамічні методи оцінки: переваги та недоліки. Поняття та сутність інвестиційних ризиків. Методологія оцінки інвестиційних ризиків. Ризик-менеджмент інвестиційних проектів.

Список рекомендованих джерел

1. Захарченко Н.В. Інвестування: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої школи. Одеса, 2018. 184 с.
2. Менеджмент інвестиційної діяльності : підручник / М. П. Бутко, І. М. Бутко, М. Ю. Дітковська та ін.; за заг. ред. М. П. Бутка. К., 2018. 480 с.
3. Микитюк П. П. Інвестиційно-інноваційний менеджмент: Навч. пос. Тернопіль. 2015. 452 с.
4. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. Дата оновлення : 18.12.2017. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1560-12>.
5. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. Дата оновлення : 05.12.2012. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
6. Про підготовку та реалізацію інвестиційних проектів за принципом "єдиного вікна": Закон України від 21.10.2010, № 2623-VI, URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2623-17>
7. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19.03.2006, № 93/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр>.
8. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006, № 3480-15. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
9. Сазонець І.Л., Федорова В.А. Інвестування. Підручник. К., 2016. 311 с.
10. Чайковська М.П. Інвестування: підруч. Одеса, 2016. 312 с.

3.5. Банківська система

Уявлення про суть банку з позиції його історичного розвитку. Період зародження банку і банківської справи. Умови переростання кредитора в банк. Реорганізація банків та їх ліквідація: види, вимоги та порядок. Банк як головна складова фінансово-кредитної системи. Види та класифікація банків. Банківські об'єднання. Банки другого рівня банківської системи України та організаційні основи їх функціонування.

Організаційна структура та управління банком. Функціональна, дивізіональна та матрична структура банку. Функції та компетенція загальних зборів учасників банку, наглядової ради, правління (ради директорів), ревізійної комісії, служби внутрішнього аудиту та постійно діючих комітетів. Сутність, основні принципи організації банківських операцій, їх класифікація. Взаємодія структурних підрозділів банку при виробництві і продажу банківських послуг. Власний капітал банку, його структура, джерела формування, функції та значення. Методики розрахунку капіталу банку (балансовий, регулятивний та економічний). Достатність капіталу банку. Фактори, що визначають достатність капіталу банку. Основні критерії і стандарти оцінки власного капіталу банку згідно з вимогами Базельської угоди. Показники нормативів капіталу для банків України.

Залучені ресурси банку, операції, пов'язані з їх формуванням. Економічний зміст депозитних операцій, їх класифікація та загальна характеристика. Особливості депозитних рахунків до запитання, строкових та ощадних вкладів. Укладання депозитного договору та встановлення депозитної процентної ставки. Фактори, які впливають на рівень депозитного процента.

Міжбанківська торгівля ресурсами. Роль міжбанківського кредитування, функції та структура ринку міжбанківських кредитів. Практика здійснення операцій з міжбанківського кредитування. Особливості одержання кредитів від НБУ. Механізми рефінансування комерційних банків. Операції, пов'язані з отриманням (наданням) кредитів від інших банків. Основи організації

грошових розрахунків у народному господарстві. Характеристика платіжного обороту. Готівкові та безготівкові розрахунки. Суть і принципи організації безготівкових розрахунків. Системи і законодавча база розрахунків в Україні. Відкриття і ведення банківських рахунків. Характеристика різних видів рахунків

Порядок видачі та обслуговування платіжних карток. Здійснення касових операцій із застосуванням платіжних карток. Здійснення касових операцій через банкомати. Особливості виплати заробітної плати з використанням платіжних карток. Технологія безготівкових розрахунків з використанням платіжних карток. Механізм здійснення розрахунків при купівлі товару з використанням платіжних карток. Порядок операцій еквайрінгу при розрахунках платіжними картками за товари (послуги). Порядок розрахунків платіжними картками за кліринговою схемою міжбанківських розрахунків.

Сутність та функції кредиту, його роль в економіці. Економічна основа банківського кредиту. Суб'єкти кредитних відносин. Кредитні операції в структурі банківських активів. Види банківського кредиту. Організація кредитної діяльності банку. Особливості укладення кредитних договорів. Поняття кредитного портфеля банку та його якісна характеристика.

Сутність торговельних валютних операцій та їх класифікація. Економічні основи міжнародних розрахунків. Форми міжнародних розрахунків: суть, види, загальна характеристика. Банківський переказ. Інкасова форма розрахунків. Документарний акредитив. Оплата товарів (робіт, послуг) з використанням пластикових карток, чеків та векселів.

Касові торговельні валютні операції. Угоди типу тод, том та спот. Документи, що є підставою для купівлі іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку. Особливості купівлі, обміну іноземної валюти за торговельними, неторговельними операціями та за операціями, пов'язаними з рухом капіталу. Строкові торговельні валютні операції. Форвардні угоди.

Список рекомендованих джерел

1. Банківська система : підручник / [М. І. Крупка, Є. М. Андрушак, Н. Г. Пайтра та ін. ; за ред. М. І. Крупки]. Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів. ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 554 с.
2. Банківська система України: становлення і розвиток в умовах глобалізації економічних процесів [Текст] : монографія [О. В. Дзюблюк, Б. П. Адамик, Г. Р. Балянт та ін.]. Тернопіль : Астон, 2012. 357 с.
3. Гудзь Т. П. Банківський нагляд : навч. посіб. Київ. Ліра-К, 2014. 380 с.
4. Єгоричева С. Б. Організація фінансового моніторингу в банках : навч. посіб. Київ. ЦУЛ, 2014. 292 с
5. Кузнецова С.А. Банківська система: навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2016. 400 с.
6. Про банки та банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 10.02.2022 року)
7. Про Національний Банк України: Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV . URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/679-14> (дата звернення 10.02.2022 року)
8. Савченко Т. Г. Банківська система у формуванні та підтриманні рівноважних станів в економіці : монографія . Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2012. 368 с.
9. Стельмах В. С. Єпіфанов А. О., Сало І. В. Контроль: інспектування, аудит, банківський нагляд : монографія. Суми : Університетська книга, 2015. 432 с
10. Фінансовий механізм управління ліквідністю банку : монографія. Суми : Університетська книга, 2015. 136 с.
11. Холодна Ю. Є. Банківська система : навч. посіб. Харків. Вид. ХНЕУ, 2013. 316 с.

3.6. Страхування

Історія розвитку страхування в світі та в Україні. Економічна сутність страхування. Категорія страхового захисту. Комерційне і соціальне страхування. Поняття страхового фонду. Організаційні форми страхового фонду: централізований страховий фонд; фонди самострахування; фонди страховиків. Соціально-економічна природа страхового фонду і принципи його формування. Категорія страхування: зв'язок страхування з розвитком ринкових відносин. Місце страхування у фінансовій системі суспільства. Страхування як система перерозподільчих відносин по відшкодуванню збитків. Функції страхування.

Поняття ризику в страхуванні. Ризик як ймовірносний розподіл результатів діяльності; ризик як ймовірність відхилення фактичних результатів від запланованих; ризик як розподіл ймовірності збитків. Вимір ризиків: середнє очікуване значення, дисперсія, стандартне відхилення, коефіцієнт варіації. Класифікація ризиків. Чисті і спекулятивні ризики; фундаментальні і часткові ризики. Класи ризиків. Ознаки розмежування ризиків, що страхуються. Технічна одиниця страхування. Критерії страхувальності ризиків: випадковість розподілу збитку; оцінка розподілу збитку; однозначність розподілу; незалежність ризиків, що страхуються, можливість оцінки максимального розміру збитку. Страховий портфель страховика, його характеристики, вплив на ситуацію прийняття рішень.

Цивільний кодекс України і Закон України «Про страхування» - про організаційно-правові форми страховиків. Характеристика основних типів страхових організацій: товариство з обмеженою відповідальністю, закрите акціонерне товариство, відкрите акціонерне товариство. Товариство взаємного страхування. Ліцензування страхової діяльності. Класифікація видів діяльності, що ліцензуються. Умови одержання ліцензії, вимоги щодо розміру сплаченого статутного капіталу та інших власних засобів. Бізнес-план страхового підприємства. Порядок видачі ліцензії. Обмеження, призупинення і відклик ліцензії на здійснення страхової діяльності.

Список рекомендованих джерел

1. Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М.. Страховий менеджмент: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2018. 252 с. 17.
2. Борисова В.А. Страховий менеджмент / Навчальний посібник. Суми: Видавництво СНАУ, 2018. 458с.
3. Борисова В.А. Страхові послуги: монографія. Суми: Довкілля, 2014. 408 с.
4. Дема Д. І., Віленчук О. М., Дем'янюк І. В. Страхові послуги: навч. посібник. Київ: Алерта, 2017. 526 с
5. Кропельницька С.О., Плєць І.І. Страхові послуги : навч. посіб. Івано- Франківськ: ДВНЗ Прикарпатський національний ун-т ім.В. Стефаника, 2016. 390 с.
6. Міждисциплінарний словник зі страхування та ризик-менеджменту / [Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк, О.М. Лобова та ін.]; за наук. ред. проф. Р.В. Пікус. Київ. Логос, 2016. 509 с.
7. Пікус Р.В., Лобова. М.В. Страховий захист підприємницької діяльності в аграрному секторі економіки України: монографія. Київ. Логос, 2018. 192 с.
8. Пікус Р.В., Олійник Г.І Взаємодія страхових компаній і банків на ринку фінансових послуг України : [монографія]. Київ. Компринт, 2017. 186 с.
9. Приказюк Н.В. Менеджмент у страхових компаніях: лабораторний практикум. Київ. Компринт, 2016. 247 с.
10. Ризикогенність та страхування в аграрній сфері (теорія, практика) : колективна монографія / [Віленчук О.М., Литвинчук І.Л., Януль І.Є. та ін.] ; за ред. д.е.н., проф. Ходаківського Є.І. Житомир : Полісся, 2016. 323 с.
11. Страхування: Підручник / За ред. Осадця С.С. Вид. 3-тє, без змін. Київ. КНЕУ, 2012. 432 с.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Критерії оцінювання знань осіб, які вступають за ступенем вищої освіти «Магістр» галузі знань 07 «Управління і адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

1 – й етап – тестова перевірка знань.

25 тестів по 4 бали за кожну правильну відповідь. Максимум 100 балів.

2 – й етап – оцінювання теоретичного питання (1 питання) – максимум 40 балів за правильну відповідь:

40 балів – відповідь повна, розгорнута, демонструє знання основних понять і категорій, логічний і змістовний аналіз матеріалу;

32 бали – недостатня повнота відповіді, основні поняття і категорії викладені нечітко, тезисно;

24 бали – недостатня повнота відповіді, основні поняття і категорії викладені нечітко, не містить аналізу, висновків;

0 балів – не приступав до виконання завдання.

3 – й етап – оцінювання письмового розв'язання комплексної ситуаційної задачі (1 ситуаційна задача) – максимум 60 балів за правильну відповідь

60 балів – відповідь містить послідовний і аргументований розв'язок задачі, продемонстрована здатність робити власні висновки та пропозиції;

45 балів – відповідь є не аргументована, алгоритм розв'язку дотриманий, але мають місце помилки в розрахунках, недостатньо аргументовані висновки та пропозиції;

36 балів – задача вирішена з грубими помилками, відсутні висновки та пропозиції;

0 балів – не приступав до виконання завдання.

Максимальна кількість балів, які можна отримати – 200 балів.

До участі в конкурсі допускаються вступники, які на вступному випробуванні отримали **не нижче 100 балів**.